

IHMISET Andrei
Astvatsaturov
ALASTOMUUDESSA
romani

Suomentanut Tuukka Sandström

ENSIMMÄINEN OSA

Ensirakkaus

Kerran keskustelin tyttöystäväni kanssa siitä, kuinka ihmiset usein rakastuvat televisio- ja filmitähtiin. Siinä ei ole mitään ihmeellistä: ihmisten on mahdotonta elää ilman esikuvia. Mutta minusta tuntuu, että tuohon rakkauteen kätkeytyy pakottava logiikka. Eräs tuttavani oli nuoruudessaan rakastunut italialaiseen näyttelijätäreeseen Monica Vittiin. Hän teki sittemmin väitöskirjan Tšehovista. Toinen rakasti Marilyn Monroeta. Nykyään hän johtaa vähittäiskauppaketjua. Kolmas rakasti amerikkalaista pornotähteä. Hänestä tuli rikollisuuden taipuvainen henkilö, joka työskentelee bandiittina pienehkössä provinsiaalisessa kaupungissa.

Aloin mietiskellä itseäni ja muistella. Lopulta muistini syrjäkujilta paljastui, että olin ollut tuohon tapaan rakastunut kaksi kertaa. Ensimmäisen kerran rakastuin joskus seitsemänkymmentäluvun keski- tai loppupaikkeilla laulajatar Taisja Kalintšenkoon. Halusin kovasti, että hänestä tulisi vaimoni. Toisen kerran rakastuin näyttelijätär Belohvostikovaan. Silloin oli jo kahdeksankymmentäluvun alku, ja rakastuneisuuteni vihjasi kevytmieliseen suhteeseen. En koskaan kyennyt selvittämään tyttöystävälleni, keitä he oikein olivat.

Muistan, että Taisja Kalintšenko lauloi laulun metsä-

kauriista, jonka piti kiidättää hänet (Taisja) "metsäkauriiden maahan".

Tai ehkä metsäkauriista lauloi sittenkin Vedišševa?

Joka tapauksessa Taisja Kalintšenkolla oli sairaanhoitajan sivurooli pitkässä elokuvassa *Koko jäljellejääneeksi elämäksi**. Ja sen vuoksi rakastuin häneen. Rakastin häntä enemmän kuin äitiä tai isoisää, enemmän kuin omaa itseäni, enemmän kuin Leniniä.

Näyttelijätär Belohvostikovaan rakastuin, kun katsoin filmin *Legenda Thylestä***.

Ja mitä minusta tuli?

Pian tuon keskustelun jälkeen tyttöystäväni jätti minut. Hän matkusti Punaisenmeren rannalle Egyptiin työskennelläkseen turistioppaana.

Ensimmäiset opettajat

Lapsuudesta saakka minusta on tuntunut, ja nytkin tuntuu, että olen keinotekoinen. Että olen lelu, jolla ihmiset jostain syystä leikkivät väärin. Tosin tuo tuntemus ei syntynyt välittömästi. Alun alkaen en luottanut maailmaan. Totta puhuakseni se kuitenkin houkutti minua useammin kuin herätti vastenmielisyyttä. Mutta sitten luokkatoverini Vitja Andrejev sattui tekemään virheen matematiikan-

---

* "Na vsju ostavshujusja žisn". Pjotr Fomenkon vuonna 1975 valmistunut yli nelituntinen tv-elokuva. *Suom.*

** "Legenda o Tile". Aleksandr Alovin ja Vladimir Naumovin vuonna 1976 valmistunut minisarja. *Suom.*

tunnilla.

Pidin tuosta Vitjasta hyvin paljon. Älkää tosin elätelkö mitään kuvitelmia. Hän ei näyttäytynyt minulle thomasmannilaisessa kevyesti pinkissä valossa – "poika, nimeni on setä Gustav, anna lyijykynä, niin näytän sinulle Venetsian" – vaan yleisinhimillisessä.

Ensimmäisen luokkamme ("B") ryhmäkuvassa näkyy kaksikymmentäviisi pyöreää ja punakkaa naamaa, pilapiirrostopittuja Disneyn Lumikki-piirretystä. Ainoastaan Vitjalla on romanttisen sankarin innoittuneet kasvot, surulliset silmät ja mustat kiharat. Sellaiset kasvot oli varmaan Byronilla, kun hän istui koulunpenkillä Harrow'ssa ja unohtaen oppitunnin sepitti ensimmäiset säkeensä. Hänen vierellään valokuvassa on Valentina Stepanovna, ensimmäinen opettajamme, epämääräisen ikäinen nainen vaaleansinisessä krimplenemekossa. Hän katsoo kameraan opettavaisen soimaavasti. Oikeassa poskessa on suuri luomi.

Vitjaa ei lykästännyt. Hän meni kouluun opettelematta etukäteen lukemaan. Nyt, monien vuosien kuluttua, lukutaidottomuus vaikuttaa minusta kiistattomalta etuoikeudelta, suurelta lahjalta, jonka kykenevät antamaan vain lastaan ehdottoman aidosti rakastavat vanhemmat. Kirjoissa ei ole mitään löydettävää tai etsittävää. Niitä sepitetään, jotta organisoimaton ihmislauma muuttuisi organisoiduksi. Kirjoja lukiessaan ihmiset typeryvät peruuttamattomasti, minkä jälkeen heillä voi tehdä mitä hyvänsä.

Vitja ei osannut lukea, ja sen vuoksi hän oli meitä kaikkia terävämpi.

Koulussa ei kuitenkaan ajateltu näin. Vitjaa pidettiin jälkeenjääneenä. Kirjainten opettelu vaati häneltä valtavia ponnisteluja. Hän väsyi, yritti hengähtää. Ja samassa kävi ilmi, että kirjainten osaaminen ei vielä riitä. Ne pitää yhdistää sanoiksi ja kirjoittaa oikealla tavalla. Muutkin oppitunnit vaivasivat Vitjaa. Niillä piti oppia ulkoa valtavasti monimutkaisia, vaikeatajuisia ja tarpeettomia asioita, esimerkiksi numerot, ja saman tien tehdä niillä jotakin: yhteenlaskuja, vähennyslaskuja, kerroslaskuja, ja mitä niitä nyt olikaan. Kaikesta tästä Vitjan pää meni pyörälle. Hän ei edistynyt missään. Valentina Stepanovna ärsyyntyi ja antoi Vitjalle kakkosia.

"Joka jää jälkeen, Andrejev, on jälkeenjäänyt!" hän totesi opettavaisesti joka kerta kohottaessaan kynän Vitjan arvosanavihkon yläpuolelle.

Muistan, että marraskuussa luoksemme saapui alaluokista vastaava vararehtori Galina Pavlovna, kuiva kääkkä, jonka kasvot toivat mieleeni tunturipöllön. Olin nähnyt kyseisiä pöllöjä televisiosarjassa "Eläinten maailma". Ohuet kultasankaiset silmälasit kimaltelivat valppaasti Galina Pavlovnan nenänpäällä, ne olivat lahja joiltakin kiitollisilta vanhemmilta.

Olimme törmänneet Galina Pavlovnaan välitunneilla käytävässä.

Hän katseli meitä peittelemättömän vihamielisesti. Jos joku yritti juosta, hän kirkaisi täyttä kurkkua:

– Paikka! – ja kähisi pahaenteisesti: – Rrryökäle!
Sappeni kiehuu!

Ja niin tuo Galina Pavlovna saapui testaamaan, millä nopeudella me luimme ja kuinka monta sanaa kykenimme lukemaan minuutissa. Meidät kaikki ajettiin oven taakse, kutsuttiin sitten yksi kerrallaan luokkaan, tyrkättiin kirja käteen ja pakotettiin lukemaan ääneen. Seisoimme käytävässä ja vapisimme pelosta. Jotkut juoksivat vähän väliä vessaan.

Minut kutsuttiin yhtenä ensimmäisistä.

Istuin pulpettiin, otin kirjan ja aloin lukea nopeasti hermostuneisuudesta vapisevalla äänellä.

– Älä pälätä! – Valentina Stepanovna keskeytti minut hetken päästä. – Lue ajatuksella, selkeästi ja tauottaen.

– Kui? – kysyin ymmärtämättä.

– Kui-kui, – Valentina Stepanovna matki. – Ei "kui", vaan "kuinka"! Jatka lukemista! Aika kuluu!

Jatkoin lukemista, kunnes Galina Pavlovna sanoi "stop".

– Nyt on selvitettävä, – Galina Pavlovna sanoi kääntyen Valentina Stepanovnan puoleen, – ymmärsikö hän, – tässä kohtaa hän nyökkäsi minun suuntaani, – mitä luki.

– No niin... – hän tökkäsi sormella kirjaa, – kuinka ymmärsit tämän?

– Kuinka? – kysyin säikähtäneenä.

– Lue ääneen! Voi sinua reppanaa! – Valentina Stepanovna puuttui puheeseen.

- Tsaarien Venäjä, – aloin lukea, – oli kansojen vanki-
la. Tsaari ja suurtilalliset pitivät kansoja tietämättömyy-
dessä ja alistettuina.

- Stop! – komensi Valentina Stepanovna. – Kuinka
ymmärsit sen?

Vaikenin.

- Kysyin sinulta, että kuinka ymmärsit?! – hän tivasi
ääni kohoten.

Vilkuilin pelokkaasti massiivista vihkisormusta hänen
sormessaan.

- No, tsaarien tilanomistajat... ne... kohteli väärin kaik-
kia... erityisesti köyhiä, työläisiä ja talonpoi...

- Mistä sinä köyhät keksit?

Vaikenin.

- Astvatsaturov! Selvitä meille, mitä tarkoittaa sana
"tietämättömyys"!

Vaikenin.

- Tietämättömyys – se olet sinä! – huokaisi lopulta
Valentina Stepanovna. 50-luvun tyylin mukainen tulp-
paanikampaus keinahteli hänen päänsä päällä. – Häpeäl-
listä! Mene ja kutsu sisään... kuka listassa olikaan... Nastja
Baturina.

Myöhemmin selvisi, että olin ehtinyt lukea kuusikym-
mentäkolme sanaa.

Unohdin kertoa, että ennen minua vastaavien toimen-
piteiden kohteeksi joutui Vitja Andrejev. Vitja-raukka
onnistui selvittämään minuutissa ainoastaan neljä sanaa.

- Huligaani! – kirkui vararehtori. Meidät kaikki oli

jo testattu ja päästetty luokkaan tulosten julistamiseksi. – Vetelys! Vanhemmat puheilleni ja äkkiä! Jo huomenna!

Valentina Stepanovna seisoi Galina Pavlovnan vierellä ja porasi Vitjaa katseellaan aivan kuin olisi halunnut tunkeutua hänen lävitseen.

Tuon tapauksen jälkeen Vitja kirjattiin lopullisesti "parantumattomiin". Mitä hyvänsä Vitja tekikään, aina häntä haukuttiin.

Kului vuosi. Yhä Vitja jäi jälkeen.

Eräänä päivänä matematiikantunnilla hän yhtäkkiä purskahti itkuun.

– Mitä nyt? – kysyi Valentina Stepanovna jäiseen sävyyn.

Kävi ilmi, että Vitja oli tehnyt virheen.

Näin Valentina Stepanovalle ilmoitti luottamuksellisesti kuiskaten Olja Semitsšastnyh, pinko. Hänet oli istutettu Vitjan viereen, jotta hän "hinaisi" jälkeenjäänyttä.

Vitja teki virheen. Hän ojensi käden pyytääkseen lupaa poistua, ojensi, ojensi kaikin voimin, mutta Valentina Stepanovna ei huomannut häntä.

Ja Vitja teki virheen.

Muistan, miten hän seisoi taulun edessä Valentina Stepanovnan pöydän vasemmalla puolella ja itki kyynelten levitessä poskille.

Ja Valentina Stepanovna huusi suuttumuksesta punaisena:

– Älä kerjää sääliä! Itse olet syyllinen! Jos näin kävisi

hyvälle oppilaalle, voisin vielä ymmärtää ja antaa anteeksi! Mutta näin teet sinä, laiskuri ja surkimus! Poistu silmistäni!

Pillittäen Vitja laahusti ovelle.

Me kaikki katsoimme häntä halveksien ja säälien.

Kun palasin kotiin, kerroin heti ensimmäiseksi isälle, että Vitja Andrejev teki virheen.

– Jaa? Siis kuinka? – isä vastasi hajamielisesti. Hän luki sanomalehteä, eikä häntä selvästikään haluttanut kiinnittää huomiota minuun. – Ja teidän se, mikä hänen... Valentina Stepanovna... mitäs hän?

– Suuttui kovasti. Sanoi, että jos niin kävisi hyvän oppilaan kanssa, niin hän antaisi anteeksi.

Isä räpytteli silmiään ja pudisti päätään hämmentyneenä.

– Siis kuinka? Niinkö hän sanoi?

– No mitä? – minä hämmästyin. – Eikö se ollut oikein?

– Oikein oli, oikein, – isä sanoi ja hohotti jotenkin oudosti. En ollut koskaan aiemmin kuullut hänen äänessään sellaista sävyä. – Niin se menee: jos olet huono oppilas, pysy vaiti äläkä uskaltaudu vastaamaan! Mutta jos olet priimus kuten teidän Ljoša Petrenkonne, niin vaikka housuihisi kuisit, kukaan ei sano mitään!

Pelästyin, kun kuulin sen. Toivoin, että kesä tulisi nopeammin ja minut vietäisiin mökille Kellomäelle...

Koulutoverini rakastivat minua. Siltä vaikuttaa. Tai ehkä

ei. En muista. Minkä takia minua olisi pitänyt rakastaa? Luokkamme kamppaili jostakin kiertävästä palkintolipusta, ja minä pärjäsin huonosti, heikensin kaikkia keskiarvosanoja ja olin kaiken lisäksi rillipää.

Minulle huudeltiin "rillit päässä – pallo perseessä", ja riitaantuessamme neljännellä luokalla Miša Starostin keksi minulle loukkaavan lempinimen "Silmälasikäärme".

Kun kaikki otettiin pioneereihin, minut otettiin kaikkein viimeisimpänä.

Valentina Stepanovna sanoi minulle tuolloin kaikkien läsnäollessa:

– Sinulla, Astvatsaturov, on karvainen sydän.

Osoittautui, etten ollut edes kykeneväinen ymmärtämään, mitä hän oikein tarkoitti.

Fysiikanopettaja, lempinimeltään Juro, ei sen sijaan ollut yhtä hienostunut metaforissaan. Eräänä päivänä hän löyhäytti päälleni tupakankatkuisen henkäyksen ja totesi minut "henkisesti köyhäksi".

Juro oli noin seitsemänkymmentävuotias. Hän oli vanha ja viisas. Ja minä olin nuori ja tyhmä. Itseasiassa hänellä oli sukunimikin, olen vain unohtanut sen. Sellainen hassu ja jurottava, hänen itsensä kaltainen.

Juro rakasti Jeseniniä ja Puškinia. Joskus hän lausui koulun iltamissa heidän runojaan ulkomuistista, ja hänen silmiinsä herahtivat kyneleet. Lopetettuaan runonlausunnan hän veti housuntaskusta nenäliinan ja niisti äänekkäästi. Lisäksi hän rakasti kasvattaa meitä. Erityisesti minua. Jostakin syystä kaikki hänen minun kanssa-

ni käymänsä keskustelut tiivistyivät samaan muotoon: hän oli viisas ja minä vastaavasti typerys. Kerran tulin kysäisseeksi, että mistä hän olikaan hankkinut sellaisen viisauden varaston, josta riitti seitsemäksikymmeneksi vuodeksi. (Aloin vasta varsin myöhään puhua nenäkkäästi vanhemmille ihmisille. Tämä oli yksi ensimmäisistä yrityksistäni. Olin viidentoista.) Juro katsoi minua halveksuen, mutta antoi vastauksen.

Paljastui, että hän oli viisastunut rintamalla vuonna 1945 Balatonin puolustuksen aikana. Juro, joka tuolloin oli vielä nuori ja kiharapäinen, kykki juoksuhaudassa ystävänsä kanssa. Ystävä söi puuroa maiskutellen iloisesti. Juro oli jo syönyt puuronsa, mutta hänen teki mieli lisää. Pahansuovasti hän katseli ystäväänsä, joka käytteli näppärästi alumiinilusikkaa. Yhtäkkiä kuului terävä vihellys ja sen jälkeen hirvittävä jyrähdys. Juro sulki silmänsä ja heittäytyi juoksuhaudan pohjalle. Kun hän aukaisi silmänsä, ystävä istui edelleen samassa asennossa, paitsi että nyt hänellä ei ollut päätä. Kranaatinsirpale oli repinyt sen irti. Sen sijaan molemmat kädet olivat jääneet paikoilleen ja puristivat yhä puurokulhoa rintaa vasten. Juro ei hämmentynyt. Varovaisesti hän taivutti auki ystävänsä sormet, otti kulhon ja söi rauhassa puuron loppuun.

– Niin minä viisastuin, – Juro sanoi minulle. – Ystäväni ei enää kaivannut puuroaan. Ja milläpä hän olisi sitä syönytään?

Kyseinen tarina ei miellyttänyt minua. Tuolloin en vielä ollut ehtinyt lukea Louis-Ferdinand Célinen romaania

Niin kauas kuin yötä riittää, jossa vastaavia kohtauksia tapaa melkeinpä joka sivulla. Keräsin tavarani ja lähdin katsomatta hänen suuntaansa tai hyvästelemättä. Jälkeenpäin olimme vihoissa kaksi vuotta. En koskaan tervehtinyt tai vastannut hänen kysymyksiinsä. En reagoanut edes silloin, kun hän yritti loukata minua. Puhuin hänen kanssaan ainoastaan, kun hän komensi minut taululle, ja silloinkin vastentahtoisesti.

Pian sen jälkeen, kun olimme päässeet koulusta, hän kuoli. Minulle jopa soitti joku luokkatovereistani ja kutsui hautajaisiin. Mutta minä en mennyt.

Luokkatoverini kunnioittivat Juroa kovasti ja opiskelivat hänen johdollaan hyvin. Kolmosia sain vain minä ja eräs poika rinnakkaiselta luokalta.

Hmmm...

Lepää rauhassa, rakas opettaja.

Et turhaan kärsinyt ja taistellut.

Supermarketeistamme löytyy puuroja jokaiseen maakuun.

Uimahalli

Kouluun pääsemiseni aiheutti paljon vaivaa vanhemmilleni. Muistan, että he touhusivat hirveästi, juoksentelivat jonnekin, soittelivat jollekin, ottivat yhteyttä jonkun sukulaisiin.

Minkä seurauksena pääsin kouluun.

Minut pantiin eliittikouluna pidettyyn oppilaitokseen,

jonka tarjontaan kuului erityislaaja englannin kielen opimäärä. Vanhempani olivat tyytyväisiä, mutta antoivat minun ymmärtää, että kaltaiselleni pölkkypäälle se oli suuri kunnia.

– Lupaa minulle, että tulet saamaan vain vitosia! – isä vaati ankarana.

Minä lupasin. Ja ensi alkuun jopa yritinkin kaikin voimin. Mutta sitten jotain tapahtui. Eikä edes sitten, vaan melkein heti. Luokkatovereiden kanssa ei tainnut syntyä mitään konflikteja. Lapset ovat lapsia. En härnänyt ketään heikon terveyden vuoksi, eikä minuunkaan kukaan kajonnut.

Kyse oli opettajista. He osoittautuivat täysin erilaisiksi kuin ne aikuiset, jotka kävivät kylässä vanhempieni luona. Erityisesti liikunnanopettaja Aleksandr Palytš.

Kävin pikkuhiljaa yhä hajamielisemmäksi. Matematiikantunneilla minä "pyöriskelin jatkuvasti", kuten opettajamme Valentina Stepanovna kertoi äidille.

Priimusta minusta ei loppujen lopuksi tullut. Vitosia ilmestyi silloin tällöin arvosanavihkooni, mutta nelosia ja kolmosia oli enemmän. Joskus sain jopa kakkosia. Mutta ne eivät lannistaneet. Näin niissä jokaisessa joutsenen kaulan siron kaaren, jota saattoi katsella mieluusti kauankin. Vanhemmillani oli tästä eriävä mielipide. Aluksi minua toruttiin, rangaistiin ja kanssani yritettiin jopa "vakavasti keskustella". Sittemmin vain viitattiin kintaalla.

Joissakin juutalaisperheissä tällaiset ongelmat ratkaistaan helposti. Lasta aletaan voimaperäisesti lihottaa.

- Minun Dodikini ei ole nero. Se on selvä... Mutta olkoon edes paksu, - julistaa odessalainen äiti lounaalla anopilleen. Vieressä istuu hyvinravittu Dodik ja syö ahnaasti kotlettia. Sitten hän nousee pöydästä ("Dodik! Mida sanotakse?" - "Kiitoš!" - "Vot nii!"), menee vaivihkaa kaapille ja kouraisee karkkimaljasta, sulloo saaliin taskuihinsa ja juoksee iloisena pihalle leikkimään.

Minä en kasvanut Odessassa vaan Leningradissa. Tästä syystä minua ei alettu lihottaa. Jonkin aikaa sain olla omineni. Sitten minuun kuitenkin tartuttiin jälleen ja päätettiin ilmoittaa uimaseuraan. Jostain syystä kyseinen idea tuntui välittömästi epämiellyttävältä. Vesi oli mökkielämään kuuluva huvitus, ja kaupungissa minä ja kaverini Ljoša Bezentsov potkimme mieluummin pihalla kumista palloa.

Vanhemmat eivät suhtautuneet kannustavasti ystävyyteeni Bezentsovin kanssa. He nähtävästi epäilivät, että hänen mielipiteensä oli minulle paljon tärkeämpi kuin heidän omansa.

- Se Bezentsov vaikuttaa olevan sinun henkinen johtajasi, - isä sanoi ironisesti. Pidin kovasti ilmauksesta "henkinen johtaja". Toistelin sitä tuolloin usein.

- Entä kuka on sinun henkinen johtajasi? - kysyin sitten kerran isältä.

- Immanuel Kant, - tokaisi isä lyhyesti, ja sen koommin en häntä vastaavilla kysymyksillä ahdistellut.

Teknillisen korkeakoulun uimahalli, rujo harmaa raken-

nus, sijaitsi kotiamme vastapäätä kadun toisella puolen. Aulassa oli paljon väkeä: lapsia, heidän vanhempiaan, vaareja ja mummoja. Kaikki tungeksivat jonkinlaisen lasioven läheisyydessä. Sen takaa ilmestyi aika ajoin verryttelyasuinen täti kädessään paperi ja huusi jonkun sukunimen. Lopulta tuli minun vuoroni. Lienee turhaa kertoa, miten huolellisesti täti tutki paperia ja miten hän yritti takellessaan saattaa kuultaviin sen, mitä sinne oli kirjoitettu.

- Avtsar... Ei... Atsvara... herranen aika... Astaravatsurov! - pusersi hän vihdoin, ja kuullessani tuon äänneyhdistelmän arvasin, että kyse oli nähtävästi minusta.

Tunkeuduin lapsijoukon läpi tädin luokse, kohotin päätäni ja sanoin ujosti:

- Astvatsaturov...

- Mitä? - täti hämmästyí.

- Minun nimeni on Andrei Astvatsaturov.

- Astra... no niin, tulepas tänne, poika. Nopeammin.

Mene portaita toiseen kerrokseen. Valmentaja odottaa jo. Onko uimahousut mukana?

- On.

- Pyyhe? Saippua?

- Hänellä on kaikki! - äiti huudahti. - Andrjuša!

Kaikki on kassissasi! Muovikassissasi!

Täti astui sivuun päästääkseen minut ohitse ja ilmoitti sitten äänekkäästi:

- No niin... Baranov valmistautuu!

Minua ei hyväksytty uimaseuraan. Valmentaja

Angelina Palna sanoi, että olen lörppö.

- Me emme tarvitse täällä tuollaisia lörppöjä! - hän huomautti ankarasti. - Meillä on jo riittävästi lörppöjä.

Istuin matalalla, pitkällä penkillä ja tärisin kylmästä. Märkänä ja lähes alastomana. Ylläni oli pelkät siniset uimahousut ja kuminen lakki. Hieman aiemmin minua oli pyydetty uimaan muutamia metrejä. Minä uin. Sitten nousin altaasta, ja huomattessani penkillä luokkatoverini Andrei Ložetšnikovin istuin hänen viereensä. Aloimme jutella hiljaisella äänellä.

- Lörppö! - totesi Angelina Palna. Hän lykkäsi käteeni paperilappusen. - Ota! Anna äidille.

Se oli lääketieteellinen määräys uinnin aloittamiseksi. Toiselle puolelle oli oikeaan yläkulmaan merkitty suurilla kirjaimilla: "EI SOVELLU".

- Miten niin "ei sovellu"?! Minkä vuoksi?! - kirkui äiti, kun ojensin lappusen hänelle. Olin jo pukeutunut ja laskeutunut alas. Seisoimme aulassa.

- Andrjuša! - äiti tivasi. - Mitä tarkoittaa "ei sovel- lu"? Kysyitkö sinä minkä takia?

Minulle tuli äkkiä kamala olo ja mieleni teki itkeä.

- Minkä takia?! - äiti jatkoi kuulusteluaan.

Vaikenin.

- Andrjuša! Puhunko minä sinulle vai kenelle? Mitä sinulle sanottiin?

- Sen takia... että minä olen... lörppö... - sain lopulta sanottua.

- Mitä? - äiti ei ymmärtänyt. - Tyyperyyksiä! Men-

nään!

Näine sanoineen hän tarttui hihastani ja raahasii minut aiemmin mainittua lasiovea tylsistyneenä vartioivan kaljun miespuolisen atleetin luokse.

- Niin? Ja mitä asiaa teillä on? - atleetti kysyi välinpitämättömästi.

- Tässä! - äiti sanoi ja ojensi hänelle minun lääketieteellisen määräykseni. - Lapsi ui loistavasti. Jo viisivuotiaasta asti. Joka vuosi matkustamme Krimille...

- Nii-i-in... - Mies painoi päänsä paperiin ja luki äänen: - "Ei sovellu". Hmm...

Hän mietti kotvasen ja palautti sitten määräyksen äidille: - Älkäähän toki hermostuko, rouva hyvä. Ei tässä ole mitään ongelmaa. Hän ei vain yksinkertaisesti sovellu meille. Näettehän, teidän lapsenne on heikohko, lyhytkasvuinen. Sellaiset eivät sovellu meille. Hänen pitäisi harrastaa enemmän urheilua, ruumiinkulttuuria.

- No mutta... - äiti rypisti otsaansa ja räpytteli silmiään. - Anteeksi mutta... Minähän... itse asiassa... minähän toin hänet tänne siksi että... että hän harrastaisi urheilua.

Atleetti hymyili ja levitteli käsiään.

Niin loppui minun urheilu-urani, joka hädin tuskin ehti alkaakaan. Jäin heikoksi, laihaaksi ja hinteläksi. Kun 80-luvulla muotiin tulivat hauikset ja ojentajat sekä niihin vahvasti liittyen Stallone ja Schwarzenegger, minulle kehittyi vakavia komplekseja. Opiskelijatoverini nauroivat minulle. Sittemmin muoti tosin muuttui. Mutta kompleksit jäivät.

Jokin aika sitten ollessani tavalliseen tapaan luennoimassa yliopistolla tulin pistäytyneeksi kahviossa. Pikkuruisen nurkkapöydän ääressä istuivat kollegani Natalja Semjonovna ja Daša. Nyökkäsin heille ja menin jonoon.

– Andrei! – Natalja Semjonovna kutsui minua.

– Niin, – käännyin heidän puoleensa.

– Me Dašan kanssa olemme jo kauan halunneet kertoa, että tuo musta neule sopii teille todella hyvin. Se yllänne te olette elegantti mies.

– Miehistä minussa, Natalja Semjonovna, on vain housut, – vastasin Rozanovin sanoin.

Natalja Semjonovna hymyili.

– Andrei kerjää kehuja, – hän nyökkäsi Dašalle. – Mutta ihan kiusallamme me emme kehu häntä enempää. Eikö totta, Daša?

– Emme kehu, – Daša vahvisti.

– Muuten, Andrei, – jatkoi Natalja Semjonovna. – Keimailu ei todellakaan... miten sanoisinkaan... se ei ole varsinaisesti miehinen ominaisuus... Ottakaa ennemmin kahvia ja istuutukaa seuraamme.